

Lieta T-176/01

Ferriere Nord SpA pret Eiropas Kopienu Komisiju

Valsts atbalsts — Kopienas pamatnostādnes valsts atbalstam vides aizsardzībā — Metalurģijas uzņēmums — Preces, uz kurām attiecas EK līgums — Atļauta atbalsta shēma — Jauns atbalsts — Formālas procedūras uzsākšana — Termiņi — Tiesības uz aizstāvību — Tiesiskā palāvība — Pamatojums — Kopienas pamatnostādņu piemērošana laikā — Ieguldījumu vides aizsardzības mērķis

Pirmās instances tiesas (ceturtā palāta paplašinātā sastāvā) spriedums 2004. gada 18. novembrī II - 3937

Sprieduma kopsavilkums

1. *Valstu piešķirtie atbalsti — Komisijas apstiprināta vispārēja atbalsta shēma — Individuāls atbalsts apstiprinātas shēmas ietvaros — Komisijas pārbaude — Novērtējums, pirmkārt, ņemot vērā lēmumu, ar kuru apstiprināts atbalsts un, pakārtoti, ņemot vērā Līgumu — Atbalsts, kurā stingri un paredzami ievēroti nosacījumi, kas formulēti lēmumā, ar kuru atļauts atbalsts — Atbalsts, kas ietilpst jau apstiprinātā atbalsta shēmā (EKL 87. un EKL 88. pants)*

2. *EOTK — Atbalsts metalurģijai — Atbalsta projekti — Komisijas pārbaude — Lēmuma Nr. 2496/96 6. panta 6. punktā noteikts termiņš formālās pārbaudes procedūras uzsākšanai — Piemērojamība*
(Lēmuma Nr. 2496/96 6. panta 6. punkts)

3. *Valstu piešķirtie atbalsti — Administratīvā procedūra — Ieinteresēto pušu tiesības iesniegt piezīmes — Piemērojamo Kopienas pamatnostādņu maiņa procedūras laikā — Komisijas pienākums jaunu principu ieviešanas gadījumā*
(EKL 88. panta 2. punkts)

4. *Valstu piešķirtie atbalsti — Atbalsta projekti — Komisijas pārbaude — Tiesiskās palāvības principa ievērošana — Komisijas pienākums galīgajā lēmumā ievērot lēmumā par formālas izmeklēšanas procedūras uzsākšanu minēto norādījumu ietvarus*

5. *Valstu piešķirtie atbalsti — Administratīvā procedūra — Atbalsta saderība ar kopējo tirgu — Atbalsta sniedzēja un potenciālā saņēmēja pierādīšanas pienākums*
(EKL 88. panta 2. punkts)

6. *Valstu piešķirtie atbalsti — Administratīvā procedūra — Atbalsta projekts ieguldījumam metalurģijas uzņēmumā, kas ražo preces, uz ko attiecas EOTK līgums, un preces, uz ko tas neattiecas — Projekts, par kuru iesniegti divi secīgi paziņojumi, viens uz EOKT līguma, otrs uz EK līguma pamata — Fakts, ka Komisijai jāmeklē juridiskais pamats sava lēmuma pamatošanai — Pieņemamība no labas pārvaldības principa viedokļa*

7. *Valstu piešķirtie atbalsti — Aizliegums — Atkāpes — Vides aizsardzība — Komisijas diskrecionārā vara — Iespēja pieņemt pamatnostādnes — Saistoša iedarbība — Tiesas kontrole*
(EKL 6. un 87. punkts)

8. *Valstu piešķirtie atbalsti — Atbalsta projekti — Komisijas pārbaude — Jaunas Kopienas pamatnostādnes — Tūlītēja piemērošana — Piemērošana atbalsta projektiem, kas paziņoti pirms to publicēšanas un kas joprojām tiek izskatīti*

9. *Valstu piešķirtie atbalsti — Aizliegums — Atkāpes — Vides aizsardzība — Kopienų pamatnostādnes — Ieguldījuma atbilstība atbalsta pasākumam, kas paredzēts vides aizsardzībai — Kritērijs — Mērķis — Vides aizsardzības mērķis*

1. Ja Komisija sastopas ar individuālu atbalstu, kas, kā tiek apgalvots, ir piešķirts atļautas shēmas ietvaros, tā nevar uzreiz izvērtēt tā atbilstību Līgumam. Pirms jebkādas procedūras uzsākšanas Komisijai ir jāpārbauda, vai atbalsts atbilst vispārējai shēmai un nosacījumiem, kas izvirzīti lēmumā par tā apstiprināšanu. Ja Komisija šādi nerīkojas, tā, apdraudot juridiskās drošības un tiesiskās palāvības principus, pārbaudīdama katru individuālo atbalstu, varētu atgriezties pie sava lēmuma, ar ko tā ir atļāvusi atbalsta shēmu, kas nozīmē, ka tā jau ir veikusi pārbaudi attiecībā uz EKL 87. pantu. Atbalsts, kuru piemērojot tiek stingri un paredzami ievēroti noteikumi, kas formulēti lēmumā par vispārējas shēmas apstiprināšanu, tiek uzskatīts par pastāvošu atbalstu, par ko nav jāziņo Komisijai un kas nav jāpārbauda saskaņā ar EKL 87. pantu.
- (sal. ar 62. punktu)
- (sal. ar 51. punktu)
2. Vispārīgā Lēmuma Nr. 2496/96, kas nosaka Kopienas regulējumu valsts at-
 - balstam tērauda rūpniecībā, 6. panta 6. punkts paredz 2 mēnešu termiņu, pēc kura notecēšanas, ja nav uzsākta formāla procedūra, paredzētos iecerētā atbalsta pasākumus var īstenot ar nosacījumu, ka dalībvalsts pirms tam par savu ieceri informē Komisiju. Šis nosacījums Komisijai nenosaka termiņu, pēc kura pieņemts lēmums nav spēkā, bet atbilstoši labas pārvaldības principam mudina Komisiju rīkoties rūpīgi un atļauj iesaistītajai dalībvalstij īstenot atbalsta pasākumus pēc divu mēnešu notecēšanas ar nosacījumu, ka tā par to iepriekš informē Komisiju.
 3. Ja, novērtējot valsts atbalsta saderību ar kopējo tirgu, Komisija piemēro Kopienų pamatnostādnes, kas ir nomainījušas tās, kuras bija spēkā, kad ieinteresētās puses

sniedza savas piezīmes atbilstoši EKL 88. panta 2. punktam, un ja tā gatavojas savu lēmumu pamatot ar jaunajiem principiem, tai, lai neaizskartu ieinteresēto pušu procesuālās tiesības, ir jāpieprasa to piezīmes.

darbīgāk kliepēt šīs šaubas, tieši dalībvalstij un potenciālajam atbalsta saņēmējam ir jāpaziņo savi argumenti, kas pierāda, ka atbalsta projekts atbilst līguma piemērošanā paredzētiem izņēmumiem, jo formālas procedūras mērķis tieši ir Komisijai izskaidrot visus lietas apstākļus.

(sal. ar 75. punktu)

(sal. ar 93. un 94. punktu)

4. Tiesiskās palāvības princips paredz, ka Komisijai, veicot valsts atbalsta izmeklēšanas procedūru, ir jāņem vērā tiesiskā palāvība, kas pusēm varēja rasties, pamatojoties uz norādījumiem, kas minēti lēmumā par formālas izmeklēšanas procedūras uzsākšanu, un ka līdz ar to Komisija savu galīgo lēmumu nevar pamatot ar tādu pierādījumu neesamību, kurus ieinteresētās puses, ņemot vērā minētos norādījumus, nevarēja uzskatīt par pienākumu tai sniegt.

6. Gadījumā, ja atbalsts ir paredzēts metalurģijas uzņēmumam, kas ražo preces, uz kurām attiecas EOTK līgums, un preces, uz kurām tas neattiecas, un kuram priekš šīm abām darbībām nav nošķirtas grāmatvedības, nevar uzskatīt, ka Komisija ir pieļāvusi procesuālus pārkāpumus, kas ir labas pārvaldības principa pārkāpums, izvēloties tiesisko pamatu sava lēmuma pamatojumam, ņemot vērā to, ka ieguldījumu saistība ar EOTK līgumu vai EK līgumu uzreiz nebija skaidra, jo ieplānotais atbalsts tika pazīnots pakāpeniski attiecībā uz abiem līgumiem, un jebkurā gadījumā tās pienākums bija pārliecināties, ka atbalsts neveicina citas darbības nekā tās, kurām tas piešķirts.

(sal. ar 88. punktu)

5. Lai gan, kad Komisija nolemj uzsākt formālu procedūru, tai ir skaidri jāformulē savas šaubas par to, vai atbalsts ir saderīgs ar kopējo tirgu, lai ļautu dalībvalstij un ieinteresētajām pusēm visie-

(sal. ar 99.–101. punktu)

7. Atbalsta projekta, kas attiecas uz vides aizsardzību, saderība ar kopējo tirgu ir jāizvērtē saskaņā ar EKL 6. un 87. panta normām un atsaucoties uz Kopienas pamatnostādņēm, ko Komisija ir iepriekš pieņēmusi šādas izvērtēšanas nolūkam. Pamatnostādnes un paziņojumi, ko Komisija pieņem valsts atbalsta kontroles jomā, tai ir saistoši tādā mērā, ciktāl tie neatkāpjas no Līguma normām un ciktāl tos akceptē dalībvalstis. Lidz ar to ieinteresētās puses var pamatoties uz pamatnostādņēm un Tiesai ir jāpārbauda, vai Komisija, pieņemot Apstrīdēto lēmumu, ir ievērojusi noteikumus, ko tā pati ir noteikusi

(sal. ar 134. punktu)

8. Tā kā no jaunajām pamatnostādņēm izriet, ka tās stājas spēkā to publicēšanas dienā un ka to normas Komisijai ir jāpiemēro visu paziņoto atbalstu projektiem arī tad, ja tie bija paziņoti pirms publicēšanas, Komisijai tās ir jāpiemēro, pieņemot lēmumu par atbalsta projektu, kura pārbaudes formālā procedūra vēl nav pabeigta. Šādu tūlītēju piemērošanu ietekmē EKL 254. panta 2. punkta noteikumi par Padomes un Komisijas

regulu un direktīvu spēkā stāšanos un tiesiskās palāvības princips, kas tāpat kā tiesiskās drošības princips attiecas uz jau pastāvējušām situācijām, nevis pagaidu situāciju, kādā atrodas dalībvalsts, kas Komisijai paziņojusi jaunu atbalsta projektu un gaida šīs pārbaudes iznākumu.

(sal. ar 137.–139. punktu)

9. Kopienas noteikumu priekšrocības valsts atbalstam vides aizsardzībā ir atkarīgas no ieguldījumu nolūka, kuram atbalsta pasākums pieprasīts. 2001. gada pamatnostādņēs, kas šajā ziņā ir identiskas 1994. gada pamatnostādņēm, ir minēti ieguldījumi, kas paredzēti, lai samazinātu vai novērstu piesārņojumu un kaitējumu vai pielāgotu ražošanas metodes, un tajās noteikts, ka atbalstu var piešķirt tikai papildu ieguldījumu izmaksām, kas saistītas ar vides aizsardzību. Lai ieguldījums, kas galvenokārt balstīts uz ekonomiskiem apsvērumiem, atbilstu atbalstam vides aizsardzībai, šie apsvērumi paši par sevi nav pietiekams pamats, lai attaisnotu ieguldījumus izvēlētajā veidā.

No 2001. gada pamatnostādņu sistēmas, kas šajā ziņā ir identiska 1994. gada pamatnostādņēm, izriet, ka atbalstu ne-

var piešķirt visiem ieguldījumiem, kas piemēro iekārtas obligātiem vai brīvprātīgiem, valsts vai Kopienas standartiem, ja tie pārsniedz šos standartus vai tiek īstenoti gadījumā, kad nav šādu standartu, bet tikai ieguldījumiem, kuru galvenais mērķis ir sasniegt rezultātu vides aizsardzības jomā. Līdz ar to tam, ka ieguldījumi rada uzlabojumus no vides aizsardzības un darba ņēmēju veselības un drošības viedokļa, nav nozīmes. Protams, pastāv iespēja, ka projekta nolūks var būt uzlabot ekonomisko ražību un vienlaikus arī vides aizsardzību, tomēr to, ka pastāv otrais no minētajiem mērķiem, nevar izsecināt tikai no tā, ka jaunajai iekārtai ir mazāk negatīva ietekme uz vidi nekā vecajai iekārtai, kas var būt tikai blakusefekts ekonomiskā nolūkā vai sakarā ar nolietoto iekārtu atjaunošanu veiktai tehnoloģijas maiņai.

Lai tādā gadījumā ieguldījumiem, kam tiek sniegts atbalsts, varētu akceptēt daļēju vides aizsardzības mērķi, jānoskaidro, vai tādu pašu ekonomisko rezultātu varētu sasniegt, izmantojot lētākas, bet no vides aizsardzības viedokļa kaitīgākas iekārtas

Tāpēc jautājums nav par to, vai ieguldījumi rada uzlabojumus no vides aizsardzības viedokļa un vai tie pārsniedz pastāvošus vides aizsardzības standartus, bet, galvenokārt, vai ieguldījumi tiek īstenoti, lai radītu šādus uzlabojumus.

(sal. ar 147.–152. punktu)